Web servisi i SOAP protokol

Pojam web servisa

- puno raznih definicija, ali...
- web servisi predstavljaju programe koji su dostupni putem javno objavljenih interfejsa i putem standardnih komunikacionih protokola.
- ono što se danas najčešće podrazumeva pod web servisima su programi
 - dostupni putem SOAP protokola,
 - sa interfejsom za pristup opisanim pomoću WSDL jezika i
 - (potencijalno) registrovani u UDDI servisu.

Pojam web servisa

skraćenice:

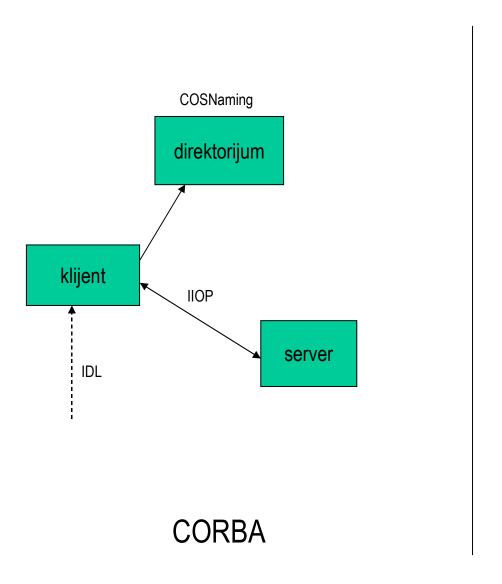
- SOAP = Simple Object Access Protocol http://www.w3.org/
- WSDL = Web Services Description Language http://www.w3.org/
- UDDI = Universal Description, Discovery, and Integration http://www.uddi.org

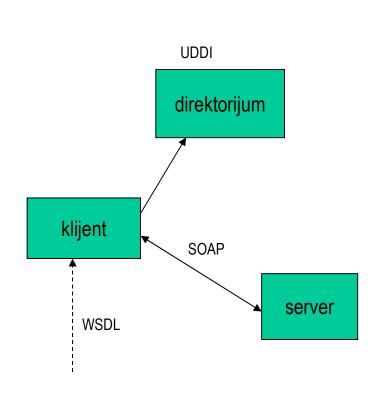
Web servisi i tehnologije distribuiranih sistema

- DCOM
 - tehnologija distribuiranih objekata specifična za Windows platformu
- Java RMI
 - tehnologija distribuiranih objekata specifična za Java platformu
- CORBA
 - tehnologija distribuiranih objekata nezavisna od platforme i programskog jezika
- EJB
 - tehnologija distribuiranih objekata koja se oslanja na RMI i CORBA
- .NET
 - tehnologija distribuiranih objekata specifična za Windows platformu

Web servisi i tehnologije distribuiranih sistema

slični koncepti

web servisi

Web servisi – zašto?

- čemu još jedna tehnologija?
 - svi elementi arhitekture, uključujući i komunikacioni protokol, su zasnovani na XML-u
 - jednostavnija implementacija nego kod binarnih formata
 - veća interoperabilnost među različitim implementacijama
 - upotreba standardnih Internet transportnih mehanizama
 - firewall-friendly
 - globalna dostupnost web servisa

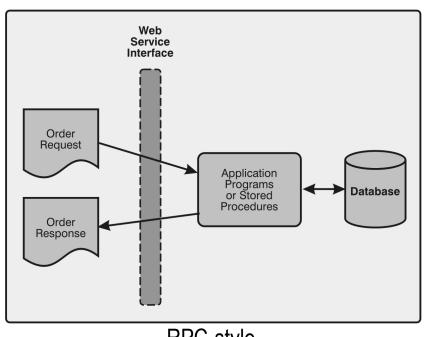
Web servisi – zašto?

- fokus je na interoperabilnosti
- konverzija podataka u/iz XML formata
 - nisu pogodni za sisteme gde su performanse komunikacije od posebnog značaja
- homogeni sistemi u celosti implementirani na jednoj razvojnoj platformi
 - nepotrebno komplikovanje implementacije sistema

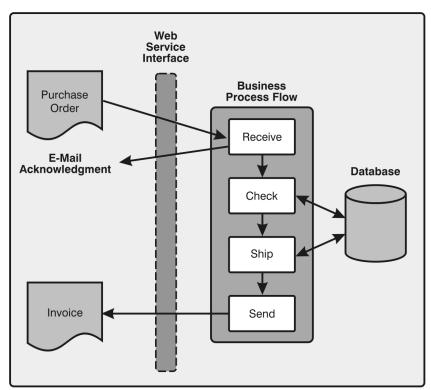
Dve paradigme distribuiranih sistema

- RPC = Remote Procedure Calls
 - podražavaju sintaksu i semantiku pozivanja funkcija/metoda
 - jednostavno za učenje
 - efikasno za kodiranje
 - tipično za sinhronu komunikaciju
- slanje poruka (message passing, document-style)
 - komunikacija između sistema pomoću slanja (strukturiranih) poruka
 - veza između sistema je data formatima poruka
 - bolje razdvajanje delova sistema (loosely coupled)
 - veća međusobna nezavisnost pojedinih delova
 - tipično za asinhronu komunikaciju

Dve paradigme distribuiranih sistema

RPC-style

document-style

Dve paradigme distribuiranih sistema

	RPC	MP
DCOM	Х	
RMI	Х	
CORBA	Х	
EJB	Х	X ¹
.NET	Х	?
web servisi	Х	Х

- API-level specifikacije
 - predstavljaju definicije klasa, interfejsa, metoda, itd. koje su načinjene za date potrebe
 - primeri:
 - JDBC pristup relacionim bazama podataka
 - JDO pristup objektnim bazama podataka
 - JNDI pristup direktorijumskim sevisima
- wire-level specifikacije
 - predstavljaju definicije formata poruka koji se razmenjuju između učesnika u komunikaciji i postupka razmene poruka
 - primeri:
 - HTTP
 - SMTP

- API-level specifikacije omogućavaju pojednostavljenu zamenu programskih modula koji su apstrahovani datim API-jem
 - zamena baze podataka => zamena JDBC drajvera, neznatna promena programa
 - zamena direktorijumskog servera => zamena JNDI provajdera, neznatna promena programa
 - uspešna komunikacija JDBC drajvera jednog proizvođača sa bazom podataka drugog nije garantovana
- wire-level specifikacije omogućavaju komunikaciju heterogenih delova sistema
 - zamena jednog web servera drugim => klijenti će i dalje moći da komuniciraju

API-level

- konkretna implementacija predstavlja programsku biblioteku koja podržava API
 - preuzima se od nekog proizvođača
 - pišemo je sami

wire-level

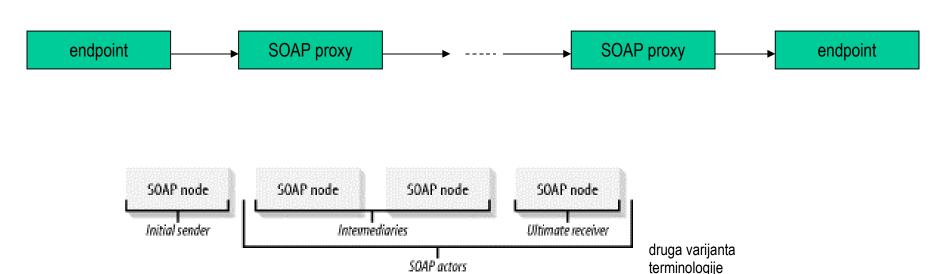
- konkretna implementacija podrazumeva biblioteku koja implementira dati protokol
- način pristupa biblioteci nije unapred propisan
- programski kod zavisi od upotrebljene biblioteke

- API-level specifikacija za pristup wire-level protokolima
 - najbolje rešenje u smislu prenosivosti i interoperabilnosti programa
 - komplikovano za upotrebu sa stanovišta programera (više isprepletanih standarda)
 - primeri:
 - JAXM Java API for XML Messaging
 - JAXB Java API for XML Binding
 - JAX-RPC Java API for XML-based RPC
 - JAXR Java API for XML Registries

SOAP – Simple Object Access Protocol

- protokol za komunikaciju sa web servisima
- definiše format poruka koje razmenjuju učesnici
- oslanja se na neki transportni mehanizam za prenos SOAP poruka
 - najčešće HTTP, ali nije obavezno, može i npr. SMTP
- verzije
 - SOAP verzija 1.2 je standard koga propisuje W3C

u komunikaciji između krajnjih učesnika (endpoints) može biti posrednika (SOAP proxies)

SOAP i HTTP

- upotreba HTTP protokola za prenos SOAP poruka "HTTP binding"
- za slanje zahteva koristi se HTTP POST komanda

SOAP i HTTP

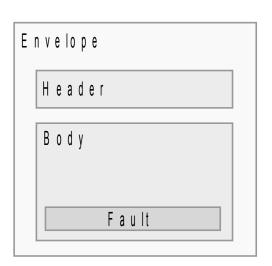
primer SOAP+HTTP zahteva i odgovora

```
POST /item HTTP/1.1
Content-Type: application/soap+xml; charset=utf-8
Content-Length: 250
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
   <soap:Body>
      <m:GetPrice xmlns:m="http://www.nebitno.com/prices">
        <m:Item>Apples</m:Item>
      </m:GetPrice>
   </soap:Body>
</soap:Envelope>
HTTP/1.1 200 OK
Content-Type: application/soap+xml; charset=utf-8
Content-Length: nnn
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
  <soap:Body>
    <m:GetPriceResponse xmlns:m="http://www.nebitno.com/prices">
      <m:Price>1.90</m:Price>
    </m:GetPriceResponse>
  </soap:Body>
</soap:Envelope>
```

Struktura SOAP poruke

- XML dokument sa
 - korenskim elementom Envelope
 - opcionim podelementom Header
 - obaveznim podelementom Body
 - sa opcionim podelementom Fault

```
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope>
  <soap:Header>
  </soap:Header>
  <soap:Body>
    <soap:Fault>
    </soap:Fault>
  </soap:Body>
</soap:Envelope>
```


soap:Envelope

- obuhvata celu SOAP poruku
- definisan je u prostoru imena:
 http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope
- atribut encodingstyle definiše namespace sa tipovima podataka koji se koriste u dokumentu
 - odnosi se na element u kome je definisan i sve njegove podelemente
 - formalno nema podrazumevanu vrednost
 - u praksi se koristi http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding
 - zapravo definiše način serijalizacije podataka iz aplikacije u XML

soap:Envelope

izgled elementa Envelope

soap:Header

- sadrži podatke koji opisuju kontekst u kome se šalje poruka ili uputstva za posrednike u komunikaciji između krajnjih učesnika
- ovi podaci ne predstavljaju samu poruku, već pomoćne podatke koji utiču na način obrade poruke
- na primer:
 - podaci za autentifikaciju
 - podaci za praćenje sesije
 - podaci za upravljanje transakcijama
- Header pripada istom namespace-u kao i Envelope
- svi Header podelementi moraju biti kvalifikovani u odgovarajući namespace

soap:Header

primer: identifikacija korisnika

soap:Header@actor

• atribut soap:actor označava onaj čvor u komunikaciji (proxy ili endpoint) za koga je namenjen dati podatak u zaglavlju

soap:Header

- svaki SOAP procesor može da dodaje elemente u zaglavlje na putu poruke od pošiljaoca do konačnog primaoca
- svaki SOAP procesor je dužan da ukloni one elemente iz zaglavlja koji su namenjeni njemu
 - ono što je namenjeno njemu može ponovo dodati u zaglavlje prilikom daljeg slanja

soap:Header@mustUnderstand

- Koncept opcionih i obaveznih elemenata u zaglavlju
 - ne u smislu pojavljivanja u SOAP dokumentu, već
 - u smislu da je primalac dužan da razume i na pravilan način upotrebi dati podatak u zaglavlju.
- Efekat: primalac poruke ne može da obradi poruku jer ne ume da interpretira obavezni podatak u zaglavlju
- ako je element zaglavlja obavezan, atribut soap:mustUnderstand ima vrednost 1

soap:Body

- sadrži konkretan SOAP zahtev ili odgovor
- pripada istom namespace-u kao i Envelope i Header
- koristi se kod svih vrsta web servisa (RPC-style, document-style)
- primer:

```
<soap:Body>
  <m:getCurrentTemperature xmlns:m="WeatherStation"
      <m:scale>Celsius</m:scale>
      </m:getCurrentTemperature>
</soap:Body>
```

soap:Fault

- opcioni podelement elementa Body
- sadrži podatke o nastalim greškama namenjene klijentu
- ima četiri podelementa:
 - faultcode
 - faultstring
 - faultactor
 - detail

soap:Fault/faultcode

- indikacija greške namenjena programskoj obradi
- obavezan
- moguće vrednosti:
 - VersionMismatch
 element Envelope pripada pogrešnom namespace-u
 - MustUnderstand
 neposredni Header podelement, sa atributom mustUnderstand="1",
 nije interpretiran
 - Client
 poruka sa zahtevom je nepravilno formirana ili sadrži neispravne podatke. Klijent ne bi trebalo
 da istu poruku ponovo šalje
 - Server
 poruka nije mogla biti obrađena zbog problema u radu servera; sama poruka ima ispravan
 format i sadržaj. Klijent može pokušati sa istom porukom kasnije.
- Predefinisani kodovi greške su proširivi, na primer:
 - Server.DatabaseFailure
 - Server.DatabaseFailure.MaxUsersConnected

soap:Fault/faultstring

- tekstualni opis greške namenjen čoveku (human-readable)
- obavezan

soap:Fault/faultactor

- indikacija koji čvor u komunikaciji je uzrok greške (u paru sa actor atributom)
- ako se ne navede, podrazumeva se da je greška nastala na krajnjem čvoru komunikacije (endpoint)

soap:Fault/detail

- opisuje greške koje su posledica neispravnog sadržaja Body elementa u zahtevu
- ako sadržaj (ili nedostatak sadržaja) u Body elementu sprečavaju obradu poruke, element detail sadrži opis greške
- ako greška nije nastala usled sadržaja Body elementa u zahtevu, element detail se ne sme pojaviti

SOAP greške: primer 1

nije bilo greške

```
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
   <soap:Body>
      <m:getCurrentTemperature xmlns:m="http://www.nebitno.com/WeatherStation">
        <m:scale>Celsius</m:scale>
      </m:getCurrentTemperature>
  </soap:Body>
</soap:Envelope>
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
  <soap:Body>
    <m:getCurrentTemperatureResponse
        xmlns:m="http://www.nebitno.com/WeatherStation">
      <m:temperature>1.90</m:temperature>
    </m:getCurrentTemperatureResponse>
  </soap:Body>
</soap:Envelope>
```

SOAP greške: primer 2

neispravni podaci u Body elementu

```
<2xml version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
   <soap:Body>
      <m:getCurrentTemperature xmlns:m="http://www.nebitno.com/WeatherStation">
        <m:scale>Celzijus</m:scale>
      </m:getCurrentTemperature>
  </soap:Body>
</soap:Envelope>
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
 <soap:Body>
    <soap:Fault>
      <soap:faultcode>soap:Client</soap:faultcode>
      <soap:faultstring>Illegal temperature scale</soap:faultstring>
      <soap:detail>
        <m:weatherfaultdetails xmlns:m="http://www.nebitno.com/WeatherStation">
          <m:message>No such temperature scale: Celzijus</m:message>
          <m:errorcode>1234</m:errorcode>
        </m:weatherfaultdetails>
      </soap:detail>
    </soap:Fault>
 </soap:Body>
</soap:Envelope>
```

SOAP greške: primer 3

obavezni element zaglavlja nije interpretiran

```
<2xm1 version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
<soap:Header>
  <usr:user xmlns:usr="http://www.nebitno.com/userauth"</pre>
   soap:actor="http://www.nebitno.com/AppServer"
            soap:mustUnderstand="1">
    <usr:username>mbranko</usr:username>
    <usr:password>****</usr:username>
 </usr:user>
</soap:Header>
</soap:Envelope>
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
 <soap:Body>
    <soap:Fault>
      <soap:faultcode>soap:MustUnderstand</soap:faultcode>
      <soap:faultstring>Did not understand the element user</soap:faultstring>
      <soap:faultactor>http://www.nebitno.com/AppServer</soap:faultactor>
    </soap:Fault>
 </soap:Body>
</soap:Envelope>
```

SOAP greške i HTTP greške

- HTTP kodovi 2xx poruka je primljena i uspešno obrađena
- HTTP kodovi 3xx redirekcija: traženi servis je premešten na drugu adresu
- HTTP kodovi 4xx greška u zahtevu
- HTTP kodovi 5xx greška je na strani servera, u toku obrade poruke

SOAP reprezentacija podataka

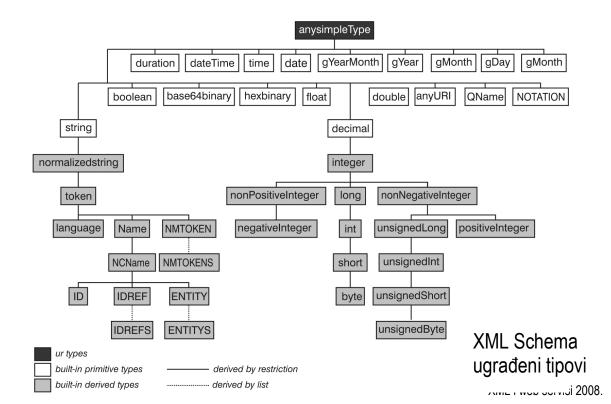
- dve mogućnosti:
 - SOAP encoding: mapiranje podataka iz Jave/C++/... na XML u skladu sa SOAP specifikacijom
 - XML Schema: podaci koji se prenose definisani su XML šemom

SOAP encoding

- podaci koji se nalaze u okviru Body elementa nastali su serijalizacijom podataka iz aplikacije u XML format u skladu sa nekom XML šemom
- SOAP ne definiše podrazumevanu šemu
- može se koristiti više različitih šema u jednoj SOAP poruci
- izbor aktivne šeme određuje se atributom encodingstyle
- jedina unapred definisana šema pripada namespace-u
 http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding
- ona sadrži sve predefinisane tipove podataka iz specifikacije XML Schema Part 2: Datatypes
- npr: xsd:string, xsd:int, xsd:boolean, itd.

svi podaci u telu poruke predstavljeni su kao sadržaj elementa

- jednostavni (simple)
 - atomičke vrednosti
 - ne sadrži podelemente niti atribute
 - primeri

- agregirani (compound)
 - sadrži više atomičkih podataka organizovanih u neku strukturu
 - primeri

```
int array[3] = \{1, 2, 3\};
<array xsi:type="soapenc:Array" soapenc:arrayType="xsd:int[3]">
 <val>1</val>
 <val>2</val>
 <val>3</val>
</array>
class Sample {
 public int iVal = 10;
 public String sVal = "Ten";
<sample>
  <iVal xsi:type="xsd:int">10</iVal>
  <sVal xsi:type="xsd:string">Ten</sVal>
</sample>
```

- navođenje tipa podatka
 - atributom xsi:type
 - elementima niza je tip definisan za ceo niz
 - tipovi su
 - predefinisani tipovi
 - novi tipovi definisani pomoću XML Schema jezika

- često korišćeni prostori imena
 - XML Schema
 xmlns:xsd="http://www.w3.org/2001/XMLSchema"
 - XML Schema instances xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
 - SOAP Encoding
 xmlns:soapenc="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding"

prethodni primer, uz uvažavanje prostora imena

```
<xsd:schema</pre>
    xmlns:xsd="http://www.w3.org/2001/XMLSchema"
    xsd:targetNamespace="http://www.nebitno.com/cars">
  <xsd:complexType name="TAutomobile">
    <xsd:sequence>
      <xsd:element name="make" type="xsd:string"/>
      <xsd:element name="model" type="xsd:string"/>
      <xsd:element name="year" type="xsd:string"/>
    </xsd:sequence>
 </xsd:complexType>
</xsd:schema>
<car
    xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
    xmlns="http://www.nebitno.com/cars"
    xsi:type="TAutomobile">
 <model>Corvette</model>
 <make>Chevrolet</make>
 <vear>1999
</car>
```

- reference
 - element na koji ukazuje referenca mora sadržati atribut ia tipa in
 - elementi koji predstavljaju referencu su prazni i imaju atribut href čiji sadržaj je identifikator

```
<employee id="Bob">
 <firstName>Bob</firstName>
 <lastName>Englander</lastName>
</employee>
<employee>
 <firstName>Ben</firstName>
 <lastName>Jones
 <manager href="#Bob"/>
</employee>
<employee>
 <firstName>Andrew</firstName>
 <lastName>Smith
 <manager href="#Bob"/>
</employee>
<employee>
 <firstName>Lorraine</firstName>
 <lastName>White
 <manager href="#Bob"/>
</employee>
```

korisno za serijalizaciju grafova objekata!

- stringovi
 - xsd:string
 - soapenc:string dodata podrška za id i href
- nabrojivi tipovi

```
<simpleType name="TTrafficSignal" base="xsd:string">
    <enumeration value="Red"/>
        <enumeration value="Yellow"/>
        <enumeration value="Green"/>
        </simpleType>

<trafficSignal xsi:type="TTraficSignal">Green</trafficSignal>
```

- binarni podaci
 - xsd:hexBinary
 - xsd:base64Binary
 - soapenc:base64

null vrednosti

```
<name xsi:null="1"/>
```

nizovi

null vrednosti u nizovima

soapenc:root

specijalni atribut koji označava

```
    početak liste

    koren stabla

itd.
class Node {
  int value;
  Node next;
t>
  <node>
    <value id="node-3" xsi:type="xsd:int">70</value>
    <next xsi:null="1"/>
  </node>
  <node>
    <value id="node-2" xsi:type="xsd:int">60</value>
    <next href="#node-3"/>
  </node>
  <node>
    <value soapenc:root="1" id="node-1" xsi:type="xsd:int">50</value>
    <next href="#node-2"/>
  </node>
</list>
```

SOAP i "polimorfizam"

- recimo da je element quantity u nekoj šemi definisan kao tip xsd:int
- "polimorfizam" predstavlja dinamičku promenu tipa u telu poruke
- primer

```
<quantity>37</quantity>
<quantity xsi:type="xsd:float">37</quantity>
```

- pozivanje metoda udaljenog objekta
 - SOAP zahtev = poziv metode
 - SOAP odgovor = rezultat metode
- za poziv je potrebno
 - identifikator objekta kome se upućuje poruka
 - naziv metode
 - parametri metode
 - podaci za SOAP zaglavlje

- identifikacija objekta kome se upućuje poruka
 - naziv objekta se ugrađuje u POST komandu HTTP zahteva

- naziv metode
 - određen je podelementom Body elementa
 - servis mora prepoznati dati element i pozvati odgovarajuću metodu stvarnog objekta

- parametri metode
 - dobijeni serijalizacijom podataka iz aplikacije

```
POST /PriceService HTTP/1.1
Content-Type: application/soap+xml; charset=utf-8
Content-Length: 250
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"</pre>
               soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">
   <soap:Body>
      <m:GetPrice xmlns:m="http://www.nebitno.com/PriceService">
        <m:Item>Apples</m:Item>
      </m:GetPrice>
   </soap:Body>
</soap:Envelope>
                                      <xsd:schema</pre>
                                          xmlns:xsd="http://www.w3.org/2001/XMLSchema"
                                      xsd:targetNamespace="http://www.nebitno.com/PriceService">
                                        <xsd:element name="Item" type="TItem"/>
                                        <xsd:simpleType name="TItem" base="xsd:string">
                                               <enumeration value="Apples"/>
                                               <enumeration value="Oranges"/>
                                               <enumeration value="Mushrooms"/>
                                        </xsd:simpleType>
                                      </xsd:schema>
```

- rezultat metode
 - strukturiran prema datoj šemi

Document-style web servisi

- ne postoji koncept metode i parametara
- servisu se šalje XML dokument
- metoda servisa koja će obraditi dokument se ipak mora nekako navesti
 - naziv prvog Body podelementa mora naznačavati metodu koja će se pozvati za obradu datog dokumenta
 - namespace tog elementa identifikuje servis koji će obraditi zahtev

Document-style web servisi

komunikacija nije obavezno po modelu zahtev/odgovor

